

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

освітньо-професійна програма *Автомобільний транспорт*

спеціальність *274 Автомобільний транспорт*

галузь знань *27 Транспорт*

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

ПОЛТАВА 2024

Розробники:

Олексій БУРЛАКА, доцент кафедри Агроінженерії та автомобільного транспорту, к.т.н., доцент;

Олександр ГОРБЕНКО, завідувач кафедри Агроінженерії та автомобільного транспорту, к.т.н., доцент;

Антон КЕЛЕМЕШ, доцент кафедри Агроінженерії та автомобільного транспорту, к.т.н., доцент.

Вячеслав ПАДАЛКА, професор кафедри Агроінженерії та автомобільного транспорту, к.т.н., доцент, координатор з практичної підготовки.

Віталій БАРТОШ директор ТОВ «Автомоторна компанія», м. Полтава.

Наскрізна програма практики розглянута та схвалена на засіданні кафедри Агроінженерії та автомобільного транспорту

Протокол від 02 вересня 2024 року № 1
Завідувач кафедри

Олександр ГОРБЕНКО

Наскрізна програма практики схвалена радою з якості вищої освіти спеціальності 274 Автомобільний транспорт

Протокол від 02 вересня 2024 р. № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності
274 Автомобільний транспорт

Сергій ЛЯШЕНКО

ВСТУП

Наскрізна програма практики розроблена згідно освітньо-професійної програми Автомобільний транспорт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 274 Автомобільний транспорт галузі знань 27 Транспорт та відповідного навчального плану підготовки.

Метою практик є: отримання навичок практичного застосування теоретичних знань, оволодіння особливостями виробничої складової та закріплення теоретичного матеріалу освітніх компонентів ОПП Автомобільний транспорт перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, щодо особливостей конструктивних комплектацій, технічних характеристик, експлуатації, утилізації автотранспортних засобів, організації інфраструктури, організації використання відповідних основних засобів, впровадження сучасних технологій, забезпеченні основ безпеки та правил дорожнього руху при використанні автомобільного транспорту та його обслуговуванні. Аналіз господарської діяльності підприємства для подальшого його вдосконалення при виконанні здобувачами вищої освіти кваліфікаційних робіт та проектів.

Завдання практик:

- оволодіння навичок практичного використання знань, отриманих при вивченні освітніх компетентностей під час набуття програмних результатів навчання зі спеціальності 274 Автомобільний транспорт;
- ознайомлення та набуття навичок роботи з приладами, обладнанням і програмними продуктами в професійній діяльності;
- виховання відповідальності за результатами своєї виробничої діяльності;
- отримання практичних навичок щодо розробки та впровадження у виробництво документації з технологічних процесів експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем;
- отримання практичного досвіду щодо аналізу технологічних процесів експлуатації, обслуговування й ремонту об'єктів автомобільного транспорту;
- отримання практичного досвіду щодо організації експлуатації автомобільних транспортних засобів, їх систем і елементів;
- отримання практичних навичок щодо здійснення технічної діагностики автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з використанням відповідних методів та засобів, а також технічних регламентів, стандартів та інших нормативних документів;
- ознайомлення з організацією та використанням системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) роботи об'єктів та систем автомобільного транспорту;
- ознайомлення з організацією на підприємствах адміністративного діловодства, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів, інструкцій та методик;

- отримання практичних навичок відносно аналізу техніко-експлуатаційних та техніко-економічних показників автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів;
- застосування на практиці знань з основ безпеки та правил дорожнього руху;
- проведення аналізу інформації щодо розробки та впровадження у виробництво документації з технологічних процесів експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем;
- проведення аналізу інформації щодо технологічних процесів експлуатації, обслуговування й ремонту об'єктів автомобільного транспорту;
- проведення аналізу інформації щодо організації експлуатації автомобільних транспортних засобів, їх систем і елементів;
- проведення аналізу інформації щодо організації та використання системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) роботи об'єктів та систем автомобільного транспорту;
- проведення аналізу інформації щодо адміністративного діловодства, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів, інструкцій та методик;
- проведення аналізу інформації відносно техніко-експлуатаційних та техніко-економічних показників автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

Проходження практик сприяє формуванню компетентностей:

загальні:

- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 3. Здатність здійснювати безпечну діяльність;
- ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- ЗК 7. Здатність працювати в команді;
- ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК 9. Здатність працювати автономно;
- ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК 11. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість;
- ЗК 12. Здатність працювати в міжнародному контексті.

фахові:

- ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту та їх систем;
- ФК 2. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з основ конструкції, експлуатаційних властивостей, робочих процесів і основ

розрахунку автомобільних транспортних засобів;

– ФК 3. Здатність проведення вимірювального експерименту і обробки його результатів;

– ФК 4. Здатність розробляти технологічні процеси, технологічне устаткування та оснащення, засоби автоматизації та механізації у процесі експлуатації, при ремонті та обслуговуванні об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;

– ФК 5. Здатність складати, оформлювати й оперувати технічною документацією технологічних процесів на підприємствах автомобільного транспорту;

– ФК 6. Здатність розробляти з урахуванням безпекових, економічних, екологічних та естетичних параметрів технічні завдання і технічні умови на проектування об'єктів автомобільного транспорту, його систем та окремих елементів; складати плани розміщення устаткування, технічного оснащення та організації робочих місць, розраховувати завантаження устаткування та показники якості технологічних процесів;

– ФК 7. Здатність аналізувати технологічні процеси експлуатації, обслуговування й ремонту об'єктів автомобільного транспорту як об'єкта управління, застосовувати експертні оцінки для вироблення управлінських рішень щодо подальшого функціонування підприємства, забезпечувати якість його діяльності;

– ФК 8. Здатність організувати ефективну експлуатацію об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;

– ФК 9. Здатність організувати ефективну виробничу діяльність структурних підрозділів підприємств автомобільного транспорту, малих колективів виконавців (бригад, дільниць, пунктів), щодо експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;

– ФК 12. Здатність організувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, технологічного) роботи об'єктів та систем автомобільного транспорту, здійснювати адміністративне діловодство, документування та управління якістю;

– ФК 13. Здатність аналізувати техніко-експлуатаційні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з метою виявлення та усунення негативних чинників та підвищення ефективності їх використання;

– ФК 14. Здатність брати активну участь у дослідженнях та експериментах, аналізувати, інтерпретувати і моделювати окремі явища і процеси у сфері автомобільного транспорту;

– ФК 15. Здатність застосовувати математичні та статистичні методи збирання, систематизації, узагальнення та обробки інформації;

– ФК 16. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з основ безпеки та правил дорожнього руху (Фахова компетентність, визначена ПДАУ);

– ФК 17. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з основ ефективного використання спеціалізованого автомобільного транспорту (Фахова компетентність, визначена ПДАУ).

Програмних результатів навчання:

- ПРН 5. Розв'язувати задачі формування трудових ресурсів та професійного розвитку персоналу; виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників об'єктів автомобільного транспорту;
- ПРН 6. Приймати ефективні рішення, аналізувати і порівнювати альтернативні варіанти з урахуванням цілей та обмежень, питань забезпечення якості, а також технічних, економічних, законодавчих та інших аспектів;
- ПРН 7. Аналізувати інформацію, отриману в результаті досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності;
- ПРН 8. Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів;
- ПРН 9. Аналізувати та оцінювати об'єкти автомобільного транспорту, їх системи та елементи;
- ПРН 10. Планувати та здійснювати вимірювальні експерименти з використанням відповідного обладнання, аналізувати їх результати;
- ПРН 11. Розробляти та впроваджувати технологічні процеси, технологічне устаткування і технологічне оснащення, засоби автоматизації та механізації у процесі експлуатації, при ремонті та обслуговуванні об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;
- ПРН 12. Розробляти, оформляти та впроваджувати у виробництво документацію щодо технологічних процесів експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та інших інструктивних вказівок, правил та методик;
- ПРН 14. Аналізувати технологічні процеси експлуатації, обслуговування й ремонту об'єктів автомобільного транспорту;
- ПРН 15. Брати участь у розробці та реалізації інженерних та/або виробничих проектів у сфері автомобільного транспорту, визначати тривалість та послідовність робіт, потреби у ресурсах, прогнозувати наслідки реалізації проектів;
- ПРН 16. Організовувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів;
- ПРН 17. Організовувати ефективну виробничу діяльність структурних підрозділів підприємств автомобільного транспорту, малих колективів виконавців (бригад, дільниць, пунктів), щодо експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;
- ПРН 18. Розробляти технології виробничих процесів на усіх етапах життєвого циклу об'єктів автомобільного транспорту;
- ПРН 19. Здійснювати технічну діагностику автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з використанням відповідних методів та засобів, а також технічних регламентів, стандартів та інших нормативних документів;
- ПРН 20. Збирати та аналізувати діагностичну інформацію про технічний стан

автомобільних транспортних засобів;

– ПРН 21. Організувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) роботи об'єктів та систем автомобільного транспорту;

– ПРН 22. Здійснювати адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів, інструкцій та методик;

– ПРН 25. Презентувати результати досліджень та професійної діяльності фахівцям і нефахівцям, аргументувати свою позицію;

– ПРН 26. Застосовувати в системі управління автомобільним транспортом знання з основ безпеки та правил дорожнього руху (Програмний результат навчання, визначений ПДАУ);

– ПРН 27. Застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з ефективного використання спеціалізованого автомобільного транспорту (Програмний результат навчання, визначений ПДАУ).

1. ОПИС ПРАКТИК

Навчальним планом підготовки студентів освітньо-професійної програми Автомобільний транспорт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 274 Автомобільний транспорт денної форми навчання 2024 року набору передбачені наступні види практик (табл. 1).

Таблиця 1

Види, назви і обсяги практик студентів освітньо-професійної програми Автомобільний транспорт ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 274 Автомобільний транспорт

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Навчальна практика				
1.	Основи фахової діяльності	2	7,5	225
2.	Автомобільний транспорт	4	7,5	225
Виробнича практика				
3.	Виробнича практика	6	9,0	270
Переддипломна практика				
4.	Переддипломна практика	8	6,0	180

1.1. Навчальна практика «Основи фахової діяльності»

Метою навчальної практики «Основи фахової діяльності» є ознайомлення з особливостями майбутнього фаху зі спеціальності 274 Автомобільний транспорт; набуття початкового розуміння обраної професійної діяльності та загальні поняття організації, виробничо-господарської діяльності автотранспортних підприємств; оволодіння знаннями історичних етапів розвитку галузі та визначитися у обсягах необхідних знань нормативно-правових, законодавчих актів, правил технічної експлуатації автомобільного транспорту України, ремонту та обслуговування машин їх механізмів та систем.

Завдання навчальної практики «Основи фахової діяльності»

- ознайомлення з актуальністю обраної професії та її народно-господарською значимістю для сучасного розвитку економіки України;
- оволодіння знаннями з загальних понять та принципів організації виробничих і автотранспортних підприємств галузі;
- формування особистого напрямку самовдосконалення як у навчальному процесі так і під час самостійного оволодіння професією;
- ознайомлення з особливістю роботи з приладів, обладнанням і програмних продуктів в професійній діяльності, та формування вмінь їх використовувати на практиці;
- виховання відповідальності за результатами своєї виробничої діяльності.

Результати проходження навчальної практики «Основи фахової діяльності»:

компетентності:

загальні:

- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 7. Здатність працювати в команді;
- ЗК 9. Здатність працювати автономно;
- ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК 11. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

фахові:

- ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту та їх систем.

програмні результати навчання:

- ПРН 8. Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів;
- ПРН 14. Аналізувати технологічні процеси експлуатації, обслуговування й ремонту об'єктів автомобільного транспорту;
- ПРН 26. Застосовувати в системі управління автомобільним транспортом знання з основ безпеки та правил дорожнього руху.

1.2. Навчальна практика «Автомобільний транспорт»

Метою навчальної практики «Автомобільний транспорт» є набуття професійних знань зі спеціальності 274 Автомобільний транспорт; ознайомлення з технологічним устаткуванням; одержання практичних навичок з виготовлення та ремонту деталей і виробів, машин та обладнання автомобілів; оволодіння основами практичного водіння автотранспортними засобами.

Завдання навчальної практики «Автомобільний транспорт»:

- закріплення знань з навчальних дисциплін загальнотеоретичної, загально-інженерної та технічної підготовки;
- ознайомлення з призначенням, конструкцією і основними прийомами виконання робіт на слюсарних дільницях, зварювальних постах постійним та змінним струмом; з використанням обладнання з обробки матеріалів різанням, устаткуванням та обладнанням для проведення слюсарно-складальних та механічних робіт;
- закріплення знань з будови транспортних засобів та їх конструкції і призначення, складових елементів.
- практичне оволодіння навичками діагностики машин із застосуванням сучасного спеціалізованого обладнання за загально відомими методиками;
- отримання практичних навичок з основ водіння транспортних засобів.

Результати проходження навчальної практики «Автомобільний транспорт»:

компетентності:

загальні:

- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 7. Здатність працювати в команді;
- ЗК 9. Здатність працювати автономно;
- ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК 11. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

фахові:

- ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту та їх систем;
- ФК 2. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з основ конструкції, експлуатаційних властивостей, робочих процесів і основ розрахунку автомобільних транспортних засобів;
- ФК 16. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з основ безпеки та правил дорожнього руху.

програмні результати навчання:

- ПРН 7. Аналізувати інформацію, отриману в результаті досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності;
- ПРН 8. Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів;
- ПРН 10. Планувати та здійснювати вимірювальні експерименти з використанням відповідного обладнання, аналізувати їх результати;
- ПРН 12. Розробляти, оформляти та впроваджувати у виробництво документацію щодо технологічних процесів експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та інших інструктивних вказівок, правил та методик;
- ПРН 14. Аналізувати технологічні процеси експлуатації, обслуговування й ремонту об'єктів автомобільного транспорту;
- ПРН 26. Застосовувати в системі управління автомобільним транспортом знання з основ безпеки та правил дорожнього руху (Програмний результат навчання, визначений ПДАУ).

1.3. Виробнича практика

Метою виробничої практики є закріплення та розширення теоретичних знань і набуття практичних навичок щодо технологічних методів, впроваджених у виробничих процесах, ефективного використання автомобільного транспорту при виконанні транспортних робіт, ремонтно-відновлювальних та організаційних заходів шляхом безпосереднього залучення до господарської діяльності підприємства; проведення загального аналізу його діяльності та поглиблення знань логістики автотранспортного машиновикористання.

Завдання виробничої практики:

- ознайомлення з організаційною структурою виробничої діяльності підприємства;

- закріплення та розширення теоретичних знань і практичних навичок щодо методів використання автомобільного транспорту та належного експлуатаційного обслуговування у виробничих умовах;
- вивчення особливостей технологічних процесів у виробничих умовах;
- отримання практичного досвіду щодо організації експлуатації автомобільних транспортних засобів, їх систем і елементів;
- удосконалення практичних навичок щодо здійснення технічної діагностики автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з використанням відповідних методів та засобів, а також технічних регламентів, стандартів та інших нормативних документів;
- отримання практичного досвіду щодо організації та використання системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) роботи об'єктів та систем автомобільного транспорту;
- ознайомлення зі станом охорони навколишнього середовища в умовах підприємства;
- застосування на практиці знань з основ безпеки праці та правил дорожнього руху.

**Результати проходження практики:
компетентності:**

загальні:

- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 7. Здатність працювати в команді;
- ЗК 9. Здатність працювати автономно;
- ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

фахові:

- ФК 2. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з основ конструкції, експлуатаційних властивостей, робочих процесів і основ розрахунку автомобільних транспортних засобів;
- ФК 4. Здатність розробляти технологічні процеси, технологічне устаткування та оснащення, засоби автоматизації та механізації у процесі експлуатації, при ремонті та обслуговуванні об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;
- ФК 5. Здатність складати, оформлювати й оперувати технічною документацією технологічних процесів на підприємствах автомобільного транспорту;
- ФК 7. Здатність аналізувати технологічні процеси експлуатації, обслуговування й ремонту об'єктів автомобільного транспорту як об'єкта управління, застосовувати експертні оцінки для вироблення управлінських рішень щодо подальшого функціонування підприємства, забезпечувати якість його діяльності;
- ФК 8. Здатність організовувати ефективну експлуатацію об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;
- ФК 9. Здатність організовувати ефективну виробничу діяльність структурних

підрозділів підприємств автомобільного транспорту, малих колективів виконавців (бригад, дільниць, пунктів), щодо експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;

– ФК 13. Здатність аналізувати техніко-експлуатаційні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з метою виявлення та усунення негативних чинників та підвищення ефективності їх використання;

– ФК 17. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з основ ефективного використання спеціалізованого автомобільного транспорту (Фахові компетентності, визначені ПДАУ).

програмні результати навчання:

– ПРН 5. Розв'язувати задачі формування трудових ресурсів та професійного розвитку персоналу; виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників об'єктів автомобільного транспорту;

– ПРН 6. Приймати ефективні рішення, аналізувати і порівнювати альтернативні варіанти з урахуванням цілей та обмежень, питань забезпечення якості, а також технічних, економічних, законодавчих та інших аспектів;

– ПРН 7. Аналізувати інформацію, отриману в результаті досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності;

– ПРН 8. Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів;

– ПРН 9. Аналізувати та оцінювати об'єкти автомобільного транспорту, їх системи та елементи;

– ПРН 10. Планувати та здійснювати вимірювальні експерименти з використанням відповідного обладнання, аналізувати їх результати;

– ПРН 12. Розробляти, оформляти та впроваджувати у виробництво документацію щодо технологічних процесів експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та інших інструктивних вказівок, правил та методик;

– ПРН 14. Аналізувати технологічні процеси експлуатації, обслуговування й ремонту об'єктів автомобільного транспорту;

– ПРН 16. Організовувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів;

– ПРН 17. Організовувати ефективну виробничу діяльність структурних підрозділів підприємств автомобільного транспорту, малих колективів виконавців (бригад, дільниць, пунктів), щодо експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;

– ПРН 18. Розробляти технології виробничих процесів на усіх етапах життєвого циклу об'єктів автомобільного транспорту;

– ПРН 19. Здійснювати технічну діагностику автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з використанням відповідних методів та засобів,

- а також технічних регламентів, стандартів та інших нормативних документів;
- ПРН 20. Збирати та аналізувати діагностичну інформацію про технічний стан автомобільних транспортних засобів;
  - ПРН 21. Організовувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) роботи об'єктів та систем автомобільного транспорту;
  - ПРН 22. Здійснювати адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів, інструкцій та методик;
  - ПРН 25. Презентувати результати досліджень та професійної діяльності фахівцям і нефахівцям, аргументувати свою позицію;
  - ПРН 26. Застосовувати в системі управління автомобільним транспортом знання з основ безпеки та правил дорожнього руху (Програмний результат навчання, визначений ПДАУ);
  - ПРН 27. Застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з ефективного використання спеціалізованого автомобільного транспорту (Програмний результат навчання, визначений ПДАУ);

1.4. Переддипломна практика

Метою переддипломної практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань та практичних навичок, набуття досвіду організаційної, виховної роботи в колективі, вміння працювати з фактичним матеріалом виробничої діяльності підприємства, який необхідний для виконання кваліфікаційної роботи.

Завдання переддипломної практики:

Основними завданнями переддипломної практики є:

- ознайомлення з господарством і проведення аналізу його виробничих процесів та окремих питань відповідно до теми кваліфікаційної роботи;
- вивчення діяльності підрозділів підприємства з технічного сервісу, логістики;
- виявлення перспектив розвитку господарської діяльності та формування пропозицій для вдосконалення окремих технологічних або організаційних заходів, що сприятимуть покращенню комерційних та виробничих показників;
- аналіз відповідності сучасним вимогам впроваджених у виробництво технологій проведення обслуговуючих і ремонтно-відновлювальних робіт та розробка пропозицій по удосконаленню технологічних процесів ґрунтуючись на сучасні новітні розробки;
- проведення аналізу економічного розвитку підприємства;
- оцінка стану охорони праці та екологічної безпеки пропонуємих інженерних рішень.

Результати проходження переддипломної практики: компетентності:

загальні:

- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 3. Здатність здійснювати безпечну діяльність;
- ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- ЗК 7. Здатність працювати в команді;
- ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК 12. Здатність працювати в міжнародному контексті.

фахові:

- ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно- правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту та їх систем;
- ФК 2. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з основ конструкції, експлуатаційних властивостей, робочих процесів і основ розрахунку автомобільних транспортних засобів;
- ФК 3. Здатність проведення вимірального експерименту і обробки його результатів;
- ФК 4. Здатність розробляти технологічні процеси, технологічне устаткування та оснащення, засоби автоматизації та механізації у процесі експлуатації, при ремонті та обслуговуванні об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;
- ФК 5. Здатність складати, оформлювати й оперувати технічною документацією технологічних процесів на підприємствах автомобільного транспорту.
- ФК 6. Здатність розробляти з урахуванням безпекових, економічних, екологічних та естетичних параметрів технічні завдання і технічні умови на проектування об'єктів автомобільного транспорту, його систем та окремих елементів; складати плани розміщення устаткування, технічного оснащення та організації робочих місць, розраховувати завантаження устаткування та показники якості технологічних процесів;
- ФК 7. Здатність аналізувати технологічні процеси експлуатації, обслуговування й ремонту об'єктів автомобільного транспорту як об'єкта управління, застосовувати експертні оцінки для вироблення управлінських рішень щодо подальшого функціонування підприємства, забезпечувати якість його діяльності.
- ФК 8. Здатність організувати ефективну експлуатацію об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;
- ФК 9. Здатність організувати ефективну виробничу діяльність структурних підрозділів підприємств автомобільного транспорту, малих колективів виконавців (бригад, дільниць, пунктів), щодо експлуатації, ремонту та

- обслуговування об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;
- ФК 12. Здатність організовувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, технологічного) роботи об'єктів та систем автомобільного транспорту, здійснювати адміністративне діловодство, документування та управління якістю.
  - ФК 13. Здатність аналізувати техніко-експлуатаційні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з метою виявлення та усунення негативних чинників та підвищення ефективності їх використання.
  - ФК 14. Здатність брати активну участь у дослідженнях та експериментах, аналізувати, інтерпретувати і моделювати окремі явища і процеси у сфері автомобільного транспорту.
  - ФК 15. Здатність застосовувати математичні та статистичні методи збирання, систематизації, узагальнення та обробки інформації.
  - ФК 16. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з основ безпеки та правил дорожнього руху (Фахова компетентність, визначена ПДАУ);
  - ФК 17. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з основ ефективного використання спеціалізованого автомобільного транспорту (Фахова компетентність, визначена ПДАУ).

програмні результати навчання:

- ПРН 5. Розв'язувати задачі формування трудових ресурсів та професійного розвитку персоналу; виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників об'єктів автомобільного транспорту;
- ПРН 7. Аналізувати інформацію, отриману в результаті досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності;
- ПРН 8. Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів;
- ПРН 10. Планувати та здійснювати вимірювальні експерименти з використанням відповідного обладнання, аналізувати їх результати;
- ПРН 11. Розробляти та впроваджувати технологічні процеси, технологічне устаткування і технологічне оснащення, засоби автоматизації та механізації у процесі експлуатації, при ремонті та обслуговуванні об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів;
- ПРН 15. Брати участь у розробці та реалізації інженерних та/або виробничих проектів у сфері автомобільного транспорту, визначати тривалість та послідовність робіт, потреби у ресурсах, прогнозувати наслідки реалізації проектів;
- ПРН 16. Організовувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів;
- ПРН 25. Презентувати результати досліджень та професійної діяльності фахівцям і нефахівцям, аргументувати свою позицію.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Навчальна практика «Основи фахової діяльності»

Тема 1. Зародження автоіндустрії .

Знайомство з історією зародження автомобілебудування. Історичні нариси створення галузі автоіндустрії в провідних країнах світу: Німеччина, Франція, Італія, Америка, Англія, Японія та інших країн. Перший автомобіль на території України.

Тема 2. Класифікація й технічні характеристики автомобілів.

Ознайомлення з автомобільним рухомим складом. Класифікація, технічні характеристики, складові частини та функціональні властивості автомобіля.

Тема 3. Виробництво автомобілів.

Вимоги часу та розвиток автопромисловості. Автомобільні заводи та їх структура (повний цикл виробництва, автоскладальні, авторемонтні), реставрація автомобільного транспорту (мета та основні технологічні процеси). Розвиток вантажного транспорту, легкового, пасажирського, спеціального транспорту. Автомобілі на службі.

Досягнення та перспективи розвитку автомобільної галузі в Україні (історія, автозаводи, сьогодення та перспективи).

Тема 4. Підприємства автомобільного транспорту та їх характеристика.

Ознайомлення з основними типами автопідприємств, їх характеристикою та роботою. Дилерські мережі. Автосервіс.

Тема 5. Експлуатація автотранспорту.

Загальні відомості щодо експлуатації автотранспорту їх технічного обслуговування, ремонту, зберігання та переміщення. Прилади, обладнання і програмне забезпечення, що використовуються під час обслуговування та ремонту машин і механізмів на підприємствах, особливості їх застосування та роботи. Види і способи зберігання запасних частин та паливо-мастильних матеріалів, організація їх замовлення у постачальників.

Тема 6. Нормативно-правові та організаційні аспекти діяльності

Організаційна структура підприємства та загальні обов'язки водіїв, обслуговуючого інженерного складу, керівного складу, менеджерів з організації, забезпечення та обліку трудової діяльності. Положення та нормативні документи їх діяльності.

2.2. Навчальна практика «Автомобільний транспорт»

Тема 1. Основні операції та роботи на слюсарній дільниці

Значення слюсарних робіт у автомобілебудуванні та технічному обслуговуванні, ремонті машин. Креслення виробу. Вибір заготовки, її креслення. Поняття про шорсткість поверхні і точність обробки. Заготовки із сортового металу, виливки, поковки і штампування. Слюсарні операції. Вигин і правка сортового металу, розмічання заготовки, рубання, різання, шабрування, притирання, свердління і розгортання отворів. Нарізування різьби мітчиками і плашками. ДСТУ на слюсарний інструмент (лінійки, рулетки, штангенциркулі, мікрометри, кутоміри, щупи, калібри). Паяння м'якими і твердими припоями. Організація робочого місця слюсара. Поняття про механізацію слюсарних робіт. Техніка безпеки під час слюсарних робіт.

Тема 2. Організація робіт на зварювальних постах

Види зварювання. Правила і прийоми безпечного зварювання деталей і наплавлення поверхонь при їх відновленні. Роль зварювання в машинобудуванні і під час ремонту машин. Обладнання постів та їх експлуатаційні характеристики. Дугове зварювання. Техніка безпеки під час зварювальних робіт. Дугове зварювання. Вимоги до зварювального джерела струму. Пости зварювання на постійному і змінному струмах. Методики вибору режиму зварювання в залежності від товщини зварюваних деталей та виду зварного шва.

Тема 3. Основи роботи на матеріало-обробних верстатах

Основні методи обробки матеріалів різанням. Значення обробки матеріалів різанням. Загальне ознайомлення з вимірювальним і різальними інструментами. Елементи геометрії різців. Токарні різці. Матеріали для виготовлення різального інструменту. Заточування інструменту. Поняття про елементи режимів різання. Ознайомлення із правилами внутрішнього розпорядку, технікою безпеки й організацією занять у механічній майстерні. Робота на токарних верстатах та їх організація. Оволодіння правилами безпечної роботи на фрезерних, свердлильних, шліфувальних верстатах та встановлення технологічних режимів виконання операцій, налагодження верстатів та практичне виконання робіт.

Тема 4. Загальна будова автомобіля та основи слюсарно-складальних, механічних робіт

Загальна будова автотранспорту, призначення основних вузлів і агрегатів. Основні поняття про єдину систему технічної документації. Приймання автомобілів і агрегатів в ремонт і їх зовнішня мийка. Особливості технології розбирання. Технологія очищення й мийки складальних одиниць і деталей. Дефектація спряжень і деталей та їх комплектування. Технології розбирання та складання. Призначення складання. Класифікація з'єднань. Точність виконання складальних операцій.

Тема 5. Передремонтне технічне діагностування і прогнозування параметрів технічного стану автомобілів

Основні поняття та методи діагностування. Сучасне спеціалізоване обладнання для діагностики і сервісного обслуговування автомобілів. Діагностування двигуна і його складових частин. Діагностування трансмісії. Діагностування ходової частини. Діагностування рульового керування і гальм. Діагностування гідравлічних систем. Діагностування електрообладнання .

Тема 6. Отримання практичних навичок з водіння автомобіля

Щоденне технічне обслуговування автомобілів (причепів, напівпричепів). Перше технічне обслуговування основних вузлів і механізмів. Додаткові роботи для автомобілів-самоскидів і тягачів. Перевірка автомобіля після обслуговування. Організація технічних обслуговувань автомобілів. Правила водіння автомобілів. Посадка на робоче місце. Прийоми керування автомобілем. Навчання на автодромі, майданчику для навчальної їзди. Підготовка до виїзду. Рух з невеликою швидкістю і різною швидкістю. Рух у різних напрямках; зміна руху в обмеженому проїзді. Водіння автомобіля в складних дорожніх умовах. Водіння автомобіля на дорогах з малою інтенсивністю руху. Водіння автомобіля на дорогах поза населеними пунктами з малою інтенсивністю руху. Водіння автомобіля в особливих умовах (по-бездоріжжю). Вимоги з техніки безпеки при навчанні керуванню автомобілем.

2.3. Виробнича практика

Тема 1. Державне регулювання та контроль у сфері автомобільного транспорту

Коротка характеристика бази проходження виробничої практики. Аналіз впровадженого державного регулювання та контролю у сфері автомобільного транспорту. Організація пасажирських перевезень органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Нормативно-правова база діяльності автомобільного транспорту України (закони України „Про автомобільний транспорт”, „Про дорожній рух”). Порядок здійснення державного контролю на автомобільному транспорті.

Тема 2. Технологічні процеси життєвого циклу транспортних засобів

Види та особливості технологічних процесів життєвого циклу транспортних засобів, що впровадженні у виробничий процес на підприємстві. Технології відновлення та виготовлення заготовок, деталей та конструкцій автомобілів та механізмів. Експлуатаційні та ремонтні вимоги до автомобілів. Матеріали деталей автомобілів та методи їх обробки (сталі, чавуни, пластмаси, гума, фрикційні матеріали). Взаємозамінність, стандартизація і технічні вимірювання при використанні та ремонті автомобільного транспорту.

Тема 3. Основи безпеки використання автомобільного транспорту та правила дорожнього руху

Останні зміни і вимоги до безпеки у Правилах дорожнього руху України. Активна, пасивна, екологічна безпека автотранспортних засобів. Основні причини зміни технічного стану автомобілів у процесі експлуатації. Властивості і основні показники надійності автомобілів. Методи забезпечення працездатності автомобілів. Охорона та безпечні умови праці на автотранспортному підприємстві. Умови праці в автотранспортному підприємстві: стан вентиляції, освітлення, температурний режим та режим праці.

Тема 4. Нормування та стандартизація у сфері автомобільного транспорту

Система стандартизації на автомобільному транспорті. Державні стандарти, завдання стандартизації та нормування дорожнього руху. Корегування норм пробігу автомобільних шин залежно від умов експлуатації.

Тема 5. Організація витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті

Види норм витрат палива і мастильних матеріалів. Коефіцієнт корегування норм витрат палива. Українська національна система сертифікації. Правила обов'язкової сертифікації нафтопродуктів, дорожніх транспортних засобів, послуг автомобільного транспорту, ремонту та технічного обслуговування (ТО) транспортних засобів та їх складових. Особливості ліцензування на автомобільному транспорті впроваджені у виробничій діяльності підприємства.

Тема 6. Організація перевезень автомобільним транспортом АТП

Аналіз річного обсягу перевезень у кілометрах, тонах і тонно-кілометрах загалом по автотранспортному підприємству (АТП) і за основною номенклатурою вантажів. Розподіл вантажів за типами рухомого складу. Умови експлуатації вантажного (пасажирського) рухомого складу. Основні маршрути та їх відстань щодо перевезень.

Тема 7. Режим роботи за типами рухомого складу АТП

Режим роботи за типами рухомого складу АТП (кількість днів роботи в році, середня тривалість перебування автомобіля в наряді, кількість змін роботи, графік випуску рухомого складу на лінію та його повернення, середньодобові та річні пробіги за типами рухомого складу). Режим роботи виробничих ділянок і зон технічного обслуговування та ремонту рухомого складу, (кількість днів роботи в році, кількість змін роботи, час початку та закінчення роботи).

Тема 8. Система технічного обслуговування в АТП

Прийняті в АТП організація, періодичність і трудомісткість ТО та поточного ремонту (ПР) рухомого складу. Виробнича програма (річна та добова) за видами технічного обслуговування та поточного ремонту. Коефіцієнт технічної готовності та випуску автомобілів, автобусів. Технічна база, що забезпечує ТО і ПР в АТП: зони ТО та ПР, лінії та пости діагностики, виробничі дільниці

впроваджені у виробничому підприємстві.

Тема 9. Організація використання автомобілів на території підприємства

Техніко-економічні показники діяльності підприємства та їх загальний аналіз. Виробнича та складська площа на один умовний автомобіль. Площа парковки на одне місце зберігання автомобіля. Кількість ремонтних робітників на один автомобіль. Кількість допоміжного персоналу на одного ремонтного робітника. Кількість кВт встановленої потужності на одного ремонтного робітника.

Тема 10. Ознайомлення з маркетинговими функціями закупівельної, виробничої та складської логістики АТП

Організація постачання (норми, порядок надходження, зберігання та витрат основних експлуатаційних та ремонтних матеріалів, запасних частин та агрегатів. Організація складського господарства – склади запчастин, агрегатів, гуми, палива і мастил. Обладнання складів, обсяги запасів, площа складів.

Тема 11. Ознайомлення з організацією роботи зони технічного обслуговування і поточних ремонтів

Загальна організація роботи зони ТО та ПР. Послідовність операцій; кількість робітників і змін їх роботи; застосовуване обладнання та його характеристика. Зона першого (ТО-1) і другого (ТО-2) технічного обслуговування. Технологія виконання контрольних-регулювальних, діагностичних, кріпильних, мастильних та інших робіт. Контроль якості виконання робіт. Обладнання, що застосовується та його характеристики; Зона поточного ремонту (ПР): характеристика і технологія виконання робіт ПР. Контроль якості виконання робіт. Обладнання та пристрої, що застосовуються, їх характеристики. Загальна кількість робітників, рівень їхньої фахової підготовки.

Тема 12. Механізація та автоматизація процесів ТО і ПР

Конвеєри, транспортери, навантажувально-розвантажувальне обладнання, гайковерти, механізовані мийки. Вивчення наявних в АТП конструкцій устаткування, пристосувань. Ознайомлення з аналогічними вітчизняними та закордонними зразками конструкцій приладів, стендів. Опис конструкцій: призначення, технічна характеристика, пристрій, принцип роботи, креслення або ескізи загального вигляду вузлів і деталей конструкцій. Техніко-економічне оцінювання конструкції, її переваги та недоліки.

Тема 13. Техніко-економічні показники роботи парку

Аналіз техніко-економічних показників виробничої діяльності АТП. Коефіцієнт використання пробігу. Середня технічна (експлуатаційна швидкість). Середній час простою під навантаженням-розвантаженням на одну їзду за основною номенклатурою вантажів (типами автомобілів). Організація праці та заробітної плати. Режим і графік роботи водіїв. Організація бригад і порядок закріплення

водіїв за автомобілями. Системи оплати праці та преміювання водіїв. Середня заробітна плата одного працівника за рік. Продуктивність праці. Кошторис витрат і калькуляція собівартості за видами перевезень. Річна величина витрат за статтями витрат і калькуляція собівартості на одиницю продукції. Річні доходи за видами перевезень та інших робіт і послуг. Прибуток підприємства, загальна і розрахункова рентабельність. Експлуатаційні витрати на одиницю продукції.

2.4. Переддипломна практика

Тема 1. Аналіз організаційно-господарської діяльності підприємства та технологій впроваджених у виробництво (Організаційно-аналітичний розділ)

Техніко-економічна характеристика автотранспортного підприємства. Організаційна структура автотранспортного підприємства. Системам управління автотранспортним підприємством. Виробнича програма підприємства щодо вантажних або пасажирських перевезень. Режим роботи й організація робіт з вантажоперевезень та пасажирських перевезень. Матеріально-технічна база підприємства (технічне, технологічне обладнання, пристосування, перелік слюсарного та спеціального інструменту, що застосовують при ремонті автомобілів і двигунів). Технологічні карти та інша документація, що використовується при виготовленні або відновленні деталей, вузлів та агрегатів автомобілів, сервісного обслуговування, проведення ремонтно-відновлювальних робіт. Плани автотранспортного підприємства, що передбачають реконструкцію виробничих підрозділів з розміщенням основного технологічного обладнання. Оцінка ефективності виробничої діяльності автотранспортного підприємства. Стратегія та перспективи розвитку автотранспортного підприємства.

Тема 2. Розробка (вдосконалення) виробничих технологічних процесів (Конструкторський розділ)

Проведення патентного пошуку та патентно-кон'юнктурних досліджень щодо альтернативних технічних рішень досліджуваної конструкції вузла чи агрегату автомобільного транспорту як об'єкта модернізації та дослідження. Основні інженерні розрахунки складових конструкції досліджуваного вузла чи агрегату: розрахунки на міцність, статичні розрахунки, кінематичні розрахунки, технологічні розрахунки, силові розрахунки та інші. Опрацювання складального креслення досліджуваного вузла чи агрегату та робочих креслень деталей. Обґрунтування переваг і необхідності удосконалення, що запропоновано у кваліфікаційній роботі.

Тема 3. Аналіз технологій відновлення працездатності механізмів і деталей (Технологічний розділ)

Поглиблене ознайомлення з будовою, функціональними особливостями,

принципом роботи, умовами використання вузлів чи агрегатів автомобільної техніки, що планується до відновлення. Аналіз технологічних та конструкційних характеристик об'єкту відновлення. Дослідження та аналіз альтернативних технологій, що забезпечують відновлення досліджуваної конструкції. Обґрунтування кращої технології відновлення досліджуваних складових вузлів і агрегатів автомобільного транспорту, з використанням методик багатокритеріального вибору інженерних рішень.

Тема 4. Аналіз економічного розвитку підприємства та впроваджених технологій (Економічний розділ)

Основні складові техніко-економічної характеристики щодо ресурсного потенціалу, стратегій розвитку та спеціалізації автотранспортного підприємства. Основні техніко-економічні показники роботи підприємства. Основні форми технічної, економічної та бухгалтерської звітності на підприємстві.

Тема 5. Охорона праці та екологічна експертиза пропонованих інженерних рішень

Характеристика виробничих приміщень щодо безпечності прийнятого на автотранспортному підприємстві рівня технологій. Інженерно-технічні, технологічні, організаційні заходи, що використовуються на автотранспортному підприємстві з метою впровадження системи охорони праці з попередження виробничого травматизму. Забезпечення електробезпеки робочих місць. Організація пожежобезпеки робочих місць. Кількісно-якісні характеристики індивідуальних засобів захисту працівників на автотранспортному підприємстві. Організація та технічне забезпечення систем вентиляції, освітлення, опалення та мікроклімату на автотранспортному підприємстві. Екологічна експертиза пропонованих у кваліфікаційній роботі інженерних рішень, розроблені чи запропоновані заходи з захисту навколишнього середовища. Технічні рішення та обладнання з очищення шкідливих викидів промислового виробництва та утилізації відходів автотранспортних підприємств.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика студентів Полтавського державного аграрного університету (далі – Університету) проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програм практики студентів освітньо-професійної програми Автомобільний транспорт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 274 Автомобільний транспорт.

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Навчальна практика проводиться у навчальних аудиторіях,

лабораторіях, навчально-виробничих майстернях, комп'ютерних лабораторіях, на полігонах і навчально-дослідних ділянках та інших об'єктах структурних підрозділів Університету. Вони повинні мати відповідне матеріально-технічне, організаційне і навчально-методичне забезпечення.

Навчальна практика також може проводитися в підприємствах(організаціях, установах тощо), що оснащені за останніми тенденціями розвитку відповідної сфери професійної діяльності, забезпечують виконання програм практики. Навчальна практика проводиться науково-педагогічним, педагогічним працівником Університету для групи (підгрупи) студентів. З цими підприємствами (установами, організаціями тощо) укладаються договори.

Виробнича, переддипломна практики проводяться на базах практики. Підприємства (установи, організації тощо), що залучаються для проведення виробничої, переддипломної практик студентів, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальності 274 Автомобільний транспорт;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання студентам на час проходження практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за згодою керівника підприємства (установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);
- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);
- можливість наступного працевлаштування випускників Університету (на загальних підставах, за наявності вакансій).

Вимоги до керівника практики від бази практики

Керівник практики від бази практики повинен мати вищу освіту за фаховим спрямуванням, що відповідає предметній області спеціальності – 274 Автомобільний транспорт. Перевага надається працівникам з освітою у галузі транспорту та послуг або суміжних спеціальностей. Необхідним є наявність практичного досвіду роботи у сфері автомобільного транспорту або на керівних посадах автотранспортних підприємств. З урахуванням особливостей підготовки студентів за освітньо-професійною програмою кафедри можуть встановлювати додаткові вимоги до баз практики та керівників від них, що відображаються у відповідній робочій програмі практики.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики студентів освітньо-професійної програми Автомобільний транспорт ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 274 Автомобільний транспорт, є:

- розробка наскрізної і робочих програм практик;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Університетом та підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл студентів за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики;
- складання індивідуальних завдань на практику;
- проведення настановчих зборів студентам;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, на інженерно-технологічному факультеті – декан, на кафедрах – завідувачі кафедр.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики студентів.

Навчальна практика проводиться для академічної групи, з можливим поділом на підгрупи для виконання окремих видів робіт, залежно від специфіки практики. Навчальна практика здійснюється тривалим окремим періодом у межах навчального року або поєднанням теоретичного навчання з практикою.

Керівник навчальної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- проводить студентам інструктаж з безпеки життєдіяльності;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам (за наявності);
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- перевіряє щоденники навчальної практики (додаток А) та оцінює результати її проходження студентами;
- подає звіт керівника навчальної практики на кафедру та керівнику виробничої практики навчального відділу;

- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Студенти, які проходять навчальну практику, зобов'язані:

- ознайомитися з програмою практики;
- отримати документи для проходження практики;
- пройти інструктаж з безпеки життєдіяльності та дотримуватися правил безпеки життєдіяльності;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- оформити звітну документацію з практики та подати її керівнику практики від кафедри.

Виробнича, переддипломна практики студентів проводиться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно програми практики.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, зазвичай не перевищує десяти осіб.

На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Керівник виробничої, переддипломної практик від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники (додаток Б), звіти з практики (додаток В) та оцінює результати її проходження студентами;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої, переддипломної практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;

- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять виробничу, переддипломну практику, зобов'язані:

- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захисти його перед комісією.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики та інші.

За результатами проходження **навчальної практики** студентом подається керівнику практики від кафедри для перевірки та оцінювання щоденник навчальної практики. У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з навчальної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками навчальної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік виставляється в останній день практики. Оцінювання її результатів здійснюється керівником практики від кафедри на підставі:

- повноти та якості виконання студентом програми практики та індивідуального завдання (за наявності);

– оформлення і змістовності наповнення щоденника практики та інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

За результатами проходження **виробничої / переддипломної практики** студентом подається звіт з практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться у робочій програмі практики

Звіт з виробничої / переддипломної практики захищається студентом перед комісією, яка призначена наказом ректора Університету.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з виробничої, переддипломної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками виробничої, переддипломної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики виставляється протягом перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

- оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики;

- оцінки виконання інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вчених радах інженерно-технологічного факультету та Університету.

Додаток А
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЩОДЕННИК
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

_____ (назва практики)

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (навчально-науковий інститут) _____
(назва факультету/ІНІ)

Освітньо-професійна програма _____
(назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність _____
(код та найменування спеціальності)

Рівень вищої освіти _____
(бакалавр / магістр)

_____ курс, _____ група, денна форма навчання

20__ - 20__ навчальний рік

м. Полтава

ОБЛІК ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Дата	Зміст практики	Кількість годин практики		Кількість балів	Підпис керівника практики
		план	факт		

Висновок керівника(ів) навчальної практики від кафедри

Період практики з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

Керівник навчальної практики від кафедри _____

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

Додаток Б

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

Студент _____
_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (навчально-науковий інститут) _____
_____ (назва факультету/ІНІ)

Освітньо-професійна програма _____
_____ (назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність _____
_____ (код та найменування спеціальності)

Рівень вищої освіти _____
_____ (бакалавр / магістр)

_____ курс, _____ група

Форма навчання _____
_____ (денна/ заочна)

Керівник практики від кафедри _____
_____ (назва кафедри)

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові керівника практики)

Керівник практики від підприємства (організації, установи, тощо)
_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Студент _____
_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство (в організацію, установу тощо)
«___» _____ 20___ року

Наказом (розпорядженням) по підприємству (організації, установі тощо) від
«___» _____ 20___ року №___ студент зарахований на посаду _____
_____ (назва посади)

_____
(підпис) _____ (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)
М.П.

Вибув з підприємства (організації, установи, тощо)
«___» _____ 20___ року

_____
(підпис) _____ (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)
М.П.

Висновок керівника практики від кафедри

Кількість балів _____
(цифрами)

Керівник практики від кафедри

_____
(підпис) (ініціали та прізвище)

Висновок комісії із захисту звітів з практики

Кількість балів _____
(цифрами)

Дата захисту звіту з практики «____» _____ 20__ року

Оцінка:

за 4-бальною шкалою _____
(словами)

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____
(цифрами і літерою)

Голова комісії із захисту звітів з практики

_____
(підпис) (ініціали та прізвище)

Додаток В

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет _____

Кафедра _____

ЗВІТ

з _____ практики
(виробничої, переддипломної)

_____ ¹
(назва практики)

студента _____ курсу _____ групи СВО _____
(бакалавр)

освітньо-професійної програми _____
(назва освітньо-професійної програми)

спеціальності _____
(код та найменування спеціальності)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

База практики:

_____
(назва підприємства, установи, організації тощо)

_____
(район, область)

Керівник практики від бази практики:

_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від кафедри:

_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Захист звіту відбувся _____
(дата)

Оцінка: за 4-бальною шкалою _____

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____
(посади, прізвища та ініціали)

Полтава 20 _____

¹ У випадку, коли назва практики співпадає з її видом, зазначається лише вид практики

